

Miscel·lània de La Farga

per *LOURDES TORRELLA*

3 març 1933

— La Presidència de l'Ajuntament en sessió plenària, assabenta al Consistori d'un comunicat d'En Pere Fontanet i Casanovas, participant l'intent de publicació d'un Setmanari titulat LA FARGA que sortiria tots els divendres, des de dia 3 del corrent. S'acordà donar-li la corresponent autorització.

Abril de 1933

— La Comissió Liquidadora del «Centre Cultural Obrer», fa dipositar a l'Ajuntament dels mobles i pocs llibres d'aquesta dissolta entitat.

— El diumenge passat entraren lladres al Cafè de La Rabassada, per la porta de ferro del darrera, i després d'un escorcoll s'emportaren la quantitat de 85 ptes.

— Segons decret del Ministeri de Justícia de 8 d'abril aprovant el Reglament per a l'aplicació de la Llei de secularització dels cementiris, l'Ajuntament acorda el seu compliment amb l'obligació per part dels ciutadans, d'inscriure's en el llibre Registre manifestant el caràcter del seu enterrament.

— Presidit per l'Alcalde i la Comissió pro Escoles, es procedí a la subhasta de dos blocs escolars ubicats al terreny anomenat «Camp Senyor», cedits pel seu propietari D. Emili Carles-Tolrà. S'adjudicà l'obra, a l'arquitecte i Constructor de Barcelona En Carles Pasqual Soldevila, pel preu de 280.002 ptes.

Maig de 1933

— A través d'una circular de la Conselleria d'agricultura, Comerç i Indústria de la Generalitat, s'avisava als flequers de la rebaixa del preu del pa que vendran a 0'70 ptes. el Kg. i 1'20 ptes. el de 2 Kg.

El dia 5 de juliol visità el nostre poble el ministre de Marina Sr. Lluís Companys i Jover per saludar als amics i en particular al Sr. Antoni Tort, alcalde. Va ser obsequiat amb un dinar a Les Arenes. A

la tarda retornà a Barcelona on embarcà per presenciar les maniobres de l'Esquadra Espanyola a la mar Mediterrània.

Juliol de 1933

Al Municipi es rep un comunicat de D. Emili Carles-Tolrà oferint 70.000 ptes. per ésser destinades a la construcció de dos edificis escolars ja començats. Es fa constar el seu agraïment.

Novembre de 1933

El dia 19 se celebren les primeres eleccions de Diputats a Corts de la República que ací al nostre poble dóna el resultat següent:

Esquerra Republicana	1.306	vots
Lliga Catalana	705	»
Coalició d'Esquerres	50	»
Radicals	8	»
Front Obrer	1	»
Total	2.075	vots

— Mor el dia 25 de desembre, el primer President de la Generalitat Sr. Francesc Macià i Llussà. L'Ajuntament en Corporació i també gran número de castellarencs, assistiren l'endemà a l'acte de l'enterrament.

VIDA MUNICIPAL

Gener de 1934

Es pren l'acord de donar el curs precedent a un escrit signat pel veí Jaume Gorina Sala, fent una observació a la demanda de fixació de cabal de les aigües del torrent de Canyelles i fonts del Bassal i de la Noguera, observació que fa en qualitat de president de la Comissió d'usuaris de les dites aigües.

NOTICIARI

La premsa barcelonina assabenta que la notable companyia d'aficionats d'aquesta població, «Esbart Teatral», ha ingressat a la «Federació de Teatre Amateur de Catalunya, entitat que tant ha contribuït al renaixement del teatre català.

Resultat de l'escrutini de les eleccions municipals del dia 14 de gener:

Círcol Republicà Autonomista	1.179	vots
Lliga Catalana	561	»
En blanc	2	»

Total vots emesos 1.760

Pel *círcol Republicà* han estat elegits:

Antoni Tort Rocavert
Valentí Buxadé Gallart
Isidre Bruguera Gutés
Enric Comellas Tàpies
Angel Roca Ribas
Joan Genescà Rovira
Daniel Rocavert Argelagués
Delfí Carol Banqué

Per *Lliga Catalana*:

Joan Batlle Estruch
Francesc Mateu Romeu
Jaume Pascuet Soler
Ramir Daví Fumadó

VIDA MUNICIPAL

Febrer de 1934

Es reuneix en sessió extraordinària el nou Ajuntament tenint lloc la distribució de les diferents Comissions als dotze membres que la componen, no sense un debat abans de concretar noms i càrrecs de cadascú.

VIDA MUNICIPAL

Març de 1934

Amb una forta controvèrsia s'inicia la nova singladura municipal entre la majoria i la minoria que forma el Consistori. En sengles cartes obertes l'alcaldia protesta per la tendenciosa informació que el periòdic fa de la darrera sessió. Pel contrari, la Redacció contesta afermant el que havia subscrit anteriorment. Qui tenia raó?

NOTICIARI

— Han quedat definitivament acabades les obres de la font de la Plaça Mercadal, havent estat col·locats al voltant de la mateixa uns seients de pedra picada, que donen un acabat perfecte.

— Un gran nombre de castellarencs es traslladaren a Barcelona per a dipositar flors a la tomba de qui fou primer President de la Generalitat de Catalunya, En Francesc Macià, com a protesta i desgreuge pels fets vandàlics darrerament ocor-

reguts davant la tomba de tan il·lustre patrici.

— L'Orfeó Castellarenc, seguint el tradicional costum, sortirà demà, dissabte de glòria, a cantar les típiques caramelles.

NOTICIARI

Abril de 1934

Mitjançant pregó manat fer per l'alcaldia, es dona el termini d'un mes per tal que els propietaris de finques que hagin sofert alta o baixa en la respectiva contribució, puguin presentar llurs instàncies per efectuar els traspassos corresponents.

— S'ha instal·lat a la Plaça Mercadal, el «Circo Nacional» que dirigeix W. Frediani, primer Circ d'aquesta categoria que actua a la nostra població i amb molt d'èxit.

NOTICIARI

Maig de 1934

Es troba a la casa de camp anomenada «Turell» del nostre terme municipal, l'Alcalde de la veïna ciutat de Sabadell, Sr. Magí Marcè, amb el fi de refer la seva salut.

— Ha estat adquirit per l'Ajuntament l'edifici del veí Josep Lloret Ferrer fins ara lloc d'esbarjo, cafè, ball, etc. Havia estat inaugurat l'any 1904 per a ser la seu de la Societat Coral «La Llebre», més tard transformada aquesta darrera en l'Orfeó Castellarenc. Al final dels anys vint es desfeu la Societat i adquirí el local l'esmentat Sr. de l'ara també dissolt Orfeó. Serà destinat a Escola Nacional de Pàrvuls.

Gener de 1935

Estadística Postal any 1934.

Correspondència ordinària. Cartes rebudes: 34.700. Postals: 5.670. Papers de Negoci: 3.285. Impressos: 23.880. Diaris amb faixa: 4.020. Revistes: 1.870.

Correspondència certificada. Certificats expedits: 314. Certificats rebuts: 1.130. Reemborsament: 340.

Gir postal. Girs expedits: 545, amb un total de 30.470 ptes. Girs pagats: 378 amb un total de 18.900 ptes.

— El passat dimarts a la matinada, un incendi destruï la casa n.º 1 del carrer de St. Pau propietat de Ramon Serratuell. L'inquilí de l'immoble, en Ramon Vallmitjana amb la seva esposa, les dues

— Primera Festa d'Homenatge a la Vellesa, any 1935.

D'esquerra a dreta. (Rengle de dalt): ? , ? , Antoni Vall (Constructor municipal), (Rengle del mig) Modest Mabras, Josep Soley (Vigilant), Teresina Marra, Joan Vives i Borrell (poeta), Matilde Picañol, ? , ? , Fèlix Llobet, Carme Ciuró, Joan Cluse-lla Mañosa (Agutzil), Joaquim Fornells (Jutge), Francesca Isierte, Josep Valls Janer (Secretari de l'Ajuntament), ? .

(Rengle de sota): Pilar Bou, Prudència Ribatallada, Antoni Tort, ? , Maria Sabé Gatius, ? .

nenes de poca edat i una àvia, pogueren salvar-se, perden però, tot el que posseïen. La desgràcia conmové tot el poble.

Març de 1935

Aquests dies un vent huracanat ha afectat el nostre poble i tot el territori, segons sembla, europeu. Entre les moltes destrosses de galliners, coberts i parets, per la ventada, també s'ha emportat la copa de la xemeneia de la fàbrica Vda. de Toribi Pobra.

— La darrera rectificació del Padró municipal d'habitants d'aquest terme, ha donat un resultat de 1.953 homes i 2.108 dones que fan un total de 4.061 habitants. Celebrem aquesta fase progressiva de la nostra població.

Maig de 1935

Constitució del nou ajuntament. Dia 3 de maig.

Convocats per l'Alcalde-Gestor Sr. Tort, es va convocar sessió extraordinària per a constituir el nou Ajuntament. Fets tots els tràmits pertinents, es procedí a la designació dels nous càrrecs. Abans però, s'havia retirat del Saló de sessions el Sr. Sort. S'elegí Alcalde a Josep M.ª Agustí Roig; segon, Francesc Mateu Romeu; tercer, Ramon Alguer Pou; quart, Vicens Girbau Montserrat; sindic, Jaume Pascuet Soler.

— Els abonats de la Companyia Telefònica Nacional d'Espanya, S.A., s'han queixat perquè en la llista corresponent encara figura el nostre poble amb el nom de St. Esteve de Castellar, quan segons la darrera estadística de la Generalitat de Catalunya, ja és el de Castellar del Vallès.

— L'Esbart Teatral ha posat en escena l'obra de Lluís Elies, «El fill del Sr. Gold».

En l'elenc femení hi figuren les actrius Elvira Jofre, Marta Mateos, Lola Mèndez, (filla de l'actriu Visita López) i l'actriu de la companyia Santpere, Dolors Pla.

Juliol de 1935

El veí d'aquesta població Francesc Casablanques, vengué en certa ocasió una calaixera a N'Antoni Ubaguls. Passats 6 anys en Casablanques es presentà un dia al domicili del seu comprador preguntant-li que examinessin junts el moble venut perquè creia trobar-hi algunes monedes d'or procedents dels seus avantpassats. Accedint i efectuat el registre es trobaren: Una unça, una dobleta de 5 duros, dues dobles de 2 duros tot d'or i una medalla antiga de Nostra Dona de Núria, si bé aquesta medalla és únicament daurada. Davant del fet acordaren amigablement repartir-se la troballa, i així ho feren en presència dels Mossos d'Esquadra i familiars. Sembla que en moltes llars castellarenques, es feren escorcolls en aquesta classe de mobles de molt ús casolà.

Juny de 1934

L'actiu excursionista En Lluís Vall Bosc, promou continuament aquest esports entre els afeccionats del nostre poble. Ara organitza una anada a Santa Fe del Montseny.

Juliol de 1934

En observança de la Llei del Descans Dominical, l'Alcaldia, per mitjà del pregó fa avinent al ram del transport, que qualsevol carruatge que es trobi el diumenge en sentit de treball, se li imposarà la multa corresponent.

— Per les forces de la Guàrdia Civil de Sabadell, fou fixat a la façana de la Casa Consistorial el ban del Capità General de la 4.ª Divisió Militar, en el qual es proclama l'estat de guerra, fent-se tot seguit un pregó per tal de fer-ho públic.

Octubre de 1934

En virtut de l'Estat de Guerra i dels fets ocorreguts el dia 6 de l'actual, el Capità Delegat de l'Autoritat a Sabadell, Sr. Lino Alonso Murga, ha destituït l'Ajuntament de la nostra població, havent estat nomenat Alcalde-Gestor el Sr. Antoni Tort Rocavert, qui ha acceptat el càrrec.

Novembre de 1934

Han estat nomenats els mestres per a les Escoles graduades que van a començar el seu treball docent, als recentment inaugurats grups escolars estatals. Són els següents:

MESTRES:

Josep Pasqual Bertran
Carles Cozcolluela Segura
Joan Vázquez Parra
Josep Sardó Parals

DONES MESTRES:

Carme Julià Riqué
Francesca Serra Puig
Mercè Lazo Franco
Maria Rodríguez Girujeda
Antònia Solanes Sorribes

Desembre de 1935

En el n.º 147 de 13 de desembre, es comença la publicació de la Història de Castellar del Vallès, extreta del manuscrit inèdit de Mn. Antoni Vergés i Mirassó, a càrrec del collaborador Sr. Joan Bta. Turull.

Febrer de 1936

El dia 16 se celebren a tot Espanya eleccions de diputats a Corts de la República. El resultat al nostre poble és el següent:

Front Popular d'Esquerres, 1.395 vots.
Front Català d'Ordre, 743 vots. El total del Cens és el de 2.708, o sigui el 79 %.

— El dia 17 reconegut el triomf de la candidatura d'esquerres a tot el territori espanyol, el Governador General de Catalunya disposa la reposició dels Ajuntaments destituïts després del 6 d'octubre del 34. Aquell mateix dia reprèn les seves activitats el nou Ajuntament presidit per l'Alcalde Antoni Tort Rocavert.

— El dia 26 d'abril, noves eleccions per votar compromissaris amb dret a prendre part a l'elecció de President de la República. Votà el 40 % del cens amb triomf Popular.

Maig de 1936

— El dilluns 11 de maig, convocada per l'Alcaldia, tingué lloc una reunió de pa-

res d'alumnes assistents a les Escoles Religioses de la població, presidint l'acte l'Inspector de 1.ª ensenyança Sr. Emili Soler. Aquest senyor els exposà que complint ordres del Ministeri d'Instrucció Pública a partir de l'endemà havien de cessar en el seu comès docent les dues institucions religioses de la població per estar fora de la llei de l'Estat. No cal dir els comentaris dels pares afectats.

NOTA: Aquesta notícia recollida aquí amb brevetat gairebé telegràfica, no va ser així d'intrascendent en l'ambient de la població, ni en la sessió que la Corporació Municipal del dia 29 d'abril, entre altres temes, posà sobre la taula. La intervenció de protesta per part dels Consellers de l'oposició per la forma com s'havia dut a terme aquest afer, donà peu a llargues i acalorades discussions. Finalment la Presidència no transigí, afirmant que es complien les disposicions de l'article 26 de la Constitució.

Molts altres fets de gran envergadura ja es produïen arreu de l'Estat que anaven enrarint l'ambient i que culminarien en els dies sagnants de juliol, i els que seguirien, en tot el territori, de lluita i desolació.

— Finalitzat el padró d'habitants del poble el dia 30 d'abril d'enguany, dona la xifra de 4.278. En desembre de 1930 el n.º d'habitants era de 3.913, per tant amb cinc anys la població ha augmentat en 365.

— En el Noticiari d'aquest dia —19 de juliol— hi trobem una llarga ressenya dels fets ocorreguts la darrera setmana a tot l'estat espanyol i a casa nostra en particular, degut a la rebel·lió d'un sector militar iniciat a les places del Nord d'Àfrica i seguit de bon nombre de places de la península. Voluntaris antifeixistes combaten a Barcelona amb resultat positiu. Desgraciadament però, amb bon nombre de baixes.

Així, es constitueix un Comitè que assumeix totes les activitats que des de la

Casa Comunal van dictant-se, i així es produeix a la destrucció interior de l'Església Parroquial i de totes les capelles particulars del terme, practicant-se la detenció i més tard execució dels encarregats de les mateixes que pogueren ser apresats. Entre els primers trobem a Mn. Joan Germà i Mn. Josep Torras, ambdós fills del poble.

Les activitats laborals resten parades durant més d'una setmana però als obrers se'ls abona l'import del sou corresponent.

Agost de 1936

En les setmanes següents no hi ha plens Municipals ni de les Comissions, si bé són destituïts dels seus càrrecs els consellers de la *Lliga Catalana* Srs. Pascuet, Mateu, Batlle i Daví.

En notícies, les més importants són les troballes d'individus morts als encortorns del poble, les incautacions de cases i propietats de veïns, alguns desapareguts i l'ordenació de la vida castellarenca, sota el signe de la guerra que es va perfilant damunt del nostre país.

— Un nou ordenament social va obrir-se pas en tots els àmbits de treball. Els Sindicats creen comitès dintre les empreses de fàbrica i tallers incautats, per assumir l'ordenament i direcció de les mateixes. Els treballs artesanals són collectivitzats; així veiem com paletes, rajolers, barbers, fusters, sastres, flequers, etc. formen cadascú un sol grup per exercir els seus serveis i oficis.

Setembre - Octubre 1936

La guerra, desgraciadament, és un fet. El que primer semblava que havia d'ofegar-se només amb esforços i entusiasmats voluntaris de dintre els partits antifeixistes, ara ja des de les defenses del Govern es va organitzant l'exèrcit per tal de movilitzar lleves d'infanteria, de marina i l'escassa aviació per a fer front a l'exèrcit insurrecte fortament organitzat.

— Surt un nou Decret d'allistament de caràcter voluntari, per a tots els homes útils pel servei militar compresos entre els 18 i 40 anys.

Arriben prop d'un centenar d'infants refugiats, procedents de Madrid, ciutat ja assetjada, que són acollits per famílies castellarenques.

Altres grups també de refugiats de diferents llocs de la península són acollits i instal·lats al grup de xalets de Les Arenes; a més d'altres que ocupen cases del poble.

— Per decret del Conseller de Seguretat Interior de la Generalitat, es constitueix el Consell Municipal que queda de la següent manera:

President: Vicenç Roca Artigas (C.N.T.)

Conseller segon: Lluís Montagut Homet (P.S.U.C.)

Conseller tercer: Josep Malla Rocavert (C.N.T.)

Conseller quart: Bartomeu Gelis Berga (P.S.U.C.)

Altres Consellers:

Didac Hernández Garcia (C.N.T.)

Joan Sabater Carbonell (E.R.C.)

Josep Vila Guiteras (E.R.C.)

Joan Homet Canadell (E.R.C.)

Enric Comellas Tàpies (U. Rabassaires)

Jutge Popular: Joaquim Fornell Borrell.

Desembre de 1936

És traslladat el Consell Municipal amb totes les oficines, junt amb el Jutjat, a la Casa Tolrà del carrer Gral. Boadella n.º 1.

— Certs aliments ja escassegen i per tant la Conselleria de Proveïments reparteix targes de racionament per adquirir carn de porc, mongetes i sucre proporcionalment per a cada família.

Març de 1937

La Diputada per la República i ex Directora General de Presons, Victòria Kent estigué unes hores a la nostra població per visitar els nens refugiats en cases particulars, essent atesa pel Conseller company Sabater.

Abril de 1937

Una nota del Consell Municipal assabenta a la població que, d'acord amb els Consells d'Empresa Industrials, s'ha optat, davant l'escassetat de moneda de menys valor de 25 pts., emetre una sèrie

de paper-moneda d'una pesseta de circulació obligatòria a tot el terme municipal, mitjançant el dipòsit del seu valor al Banc d'Espanya. El dibuix, a dues cares, és degut a la ploma de Joan Ribas Illa i és imprès als tallers de Ramon Ribera.

Uns mesos més tard, en juliol, es veu també la necessitat d'emetre moneda fraccionària en cartons del mateix tamany per valor de 5, 10 i 25 cts.

— S'installa la Plaça Mercat al recinte de l'ex Església Parroquial.

Abril de 1937

El dia 23 s'organitza una imponent manifestació integrada especialment per elements femenins davant la Conselleria de Proveïments, protestant enèrgicament per l'escassetat de pa i pel seu mal repartiment. Des del balcó, el Conseller intentà calmar els ànims.

— El dia 1 de juliol s'inaugura una piscina municipal oberta a tot el públic, emplaçada a la Plaça Major. Té una llargària de 25 m. per 12 d'amplària i la cabuda és de 525 m. cúbics d'aigua.

— A primers de desembre arriba la trista notícia de dos joves morts al front de combat; són Jaume Ferrer Pubill i Josep Rius Farnés. Poc després també moria Joan Sellarès Portell.

Març de 1938

El Ministeri de Defensa Nacional ordena la construcció d'una gran pista d'ateratge per avions de combat, al nostre terme municipal. El lloc escollits és el «Pla de la Bruguera», un dels més fèrtils i bons per l'agricultura. Tots els homes compresos entre els 14 i 60 anys són obligats al treball d'arrencar vinyes, arbres fruiters, oliveres, aplanar marges, enderrocar barraques, etc. és a dir, deixar amb pocs dies el camp obert al que aleshores era primer que tot: acabar la guerra. Mancarien encara alguns mesos abans d'arribar al final. El que sí hi arribà fou LA FARGA. El n.º 270 de l'any VI amb data 29 d'abril de 1938 finia la vida d'un setmanari que havia nascut amb la il·lusió de marcar una empremta de desvetllament en la cultura del nostre Castellar.